

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky **P. T.**, bytom N., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o predčasný starobný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 2. novembra 2006, č.k. 12 Sd/542/2004-48, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 12 Sd/542/2004-48 z 2. novembra 2006, **potvrdzuje**.

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie zo dňa 11. augusta 2004, č. X., ktorým odporkyňa priznala navrhovateľke predčasný starobný dôchodok od 1. júna 2004 v sume 6.203 Sk mesačne podľa § 67 a § 293a ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zák. č. 43/2004 (ďalej len zákona o sociálnom poistení).

Takto rozhodol krajský súd s poukazom na § 172 ods. 1 a § 194 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení. V zmysle týchto ustanovení účastník správneho konania má možnosť vziať svoju žiadosť späť len do okamihu rozhodnutia. Zároveň krajský súd konštatoval, že zákon nedefinuje, či má byť o žiadosti rozhodnuté právoplatne alebo neprávoplatne. V priebehu celého správneho konania má účastník pritom možnosť predkladať a označovať dôkazy a rovnako Sociálna poisťovňa je povinná v každom štádiu správneho konania zabezpečovať dôkazy, ktoré sú v prospech, ale i neprospech účastníka správneho konania (§ 195, 196, 216 zákona o sociálnom poistení). Potom krajský súd z možnosti dopĺňovania dokazovania v každom štádiu správneho konania vyvodil, že nie je možné uprieť účastníkovi správneho konania, o právach a povinnostiach, ktorého sa koná, právo disponovať s jeho návrhom, teda rozmyslieť si v konkrétnom štádiu správneho konania, či vzhľadom k vykonaným a predloženým dôkazom má pre neho význam v konaní

pokračovať a na žiadosti trvať. V prípade, že by bol akceptovaný názor, že k späťvzatiu žiadosti môže dôjsť iba do prvého rozhodnutia o žiadosti, bolo by jediným možným procesným právom účastníka správneho konania prakticky iba právo podať žiadosť, prípadne ju zobrať späť. Zaujal krajský súd stanovisko, že „predčasné ukončenie začatého správneho konania účastníkom vyplýva z dispozičnej zásady a správny orgán je povinný začaté konanie podľa § 194 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení zastaviť. Preto napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a upravil ju vysporiadať sa so späťvzatím žiadosti navrhovateľky tak, že konanie o žiadosti zastaví.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie odporkyňa. Zotrvála na stanovisku, že navrhovateľka mohla vziať návrh na začatie konania späť do dňa, kedy jej bolo doručené rozhodnutie o priznaní predčasného starobného dôchodku. Argumentovala, že rozhodnutie podľa § 194 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení podlieha odvolaciemu konaniu, o ktorom bola príslušná rozhodovať Rada riaditeľov Sociálnej poisťovne, ako odvolací orgán. Krajský súd bude príslušný preskúmať rozhodnutie o zastavení konania až po tom, keď o ňom rozhodne Rada riaditeľov Sociálnej poisťovne a od 1. januára 2007 generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne v rámci konania o žalobe. Krajský súd nebol príslušný v rámci preskúmovacieho konania podľa V. časti tretej hlavy OSP rozhodovať o zastavení konania. Navrhla preto odporkyňa preskúmovacie konanie v tejto časti zastaviť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s ods. 2 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdny na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Predmetom preskúmania súdom v danom prípade bola zákonnosť procesného postupu odporkyne, ktorý predchádzal napadnutému rozhodnutiu odporkyne.

Podľa § 184 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávkové konanie sa začína, ak tento zákon neustanovuje inak, na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že dávkové konania (medzi ktoré v zmysle § 13 ods. 2, písm. a/ zákona o sociálnom poistení patrí i konanie o dôchodkovej dávke, ktorou je predčasný starobný dôchodok) sú návrhovými konaniami a ich zákonným predpokladom je existencia žiadosti o dávku. Tento zákonný predpoklad musí trvať počas celého konania. Konanie je ukončené až nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa končí (§ 13 ods. 1 OSP). Až nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutie vyvoláva svoje záväzné právne účinky na právne vzťahy, ktoré upravuje. Účastník konania preto dovtedy môže disponovať žiadosťou.

Právny názor odporkyne vyslovený v odvolaní, že konanie o žiadosti navrhovateľky o priznanie predčasného starobného dôchodku bolo dňom oznámenia rozhodnutia (§ 212 ods. 1 zákona o sociálnom poistení; rozhodnutie bolo navrhovateľke zaslané dňa 27. augusta 2004), je ukončené v rozpore s ustanovením

§ 215 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého včas podané odvolanie má odkladný účinok, ak tento zákon neustanovuje inak. Suspenzívny účinok odvolania umožňuje účastníkom konania disponovať s návrhom i v štádiu odvolacieho konania. Vzhľadom na to, že zákon so samotným vydaním rozhodnutia nespája konštitutívne účinky rozhodnutia, je nevyhnutné ust. § 194 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení vykladať tak, že organizačná zložka poisťovne konanie zastaví, ak účastník konania vzal žiadosť alebo podanie na začatie konania späť skôr, ako bolo o nich právoplatne rozhodnuté. Keďže v danom prípade bola vzatá späť žiadosť o dôchodkovú dávku, o ktorej nebolo právoplatne rozhodnuté, súd nemohol vysloviť výrok o potvrdení preskúmaného rozhodnutia, ako sa toho domáhala odporkyňa, iba rozhodnutie zrušiť. Samotné rozhodnutie o zastavení správneho konania je v pôsobnosti odporkyne. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Opomenutie zákonného ust. § 250j ods. 2 OSP vo výroku napadnutého rozsudku v zmysle § 250 ods. 4 OSP Najvyšší súd Slovenskej republiky hodnotil ako vadu, ktorá nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 246c OSP v spojení s § 212 ods. 3 OSP), pretože z obsahu odôvodnenia rozsudku je jednoznačne zrejmé, že išlo o zrušenie rozhodnutia odporkyne pre nesprávne právne posúdenie ust. § 194 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení.

Trovy konania súd nepriznal ani jednému z účastníkov konania, keďže navrhovateľke trovy nevznikli a odporkyňa nemá na náhradu trov konania nárok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 17. decembra 2007

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová